

Николай решили да го направят търговец.

Помагал Николай в аптеката, учел се да прави сметките на търговските тефтери, усвоявал от вуйчо си румънски език. А за немския Яков Цанков му наел нарочно даскал. Защото бъдещият търговец трябвало да знае много езици, за да върти по-добре алъш-вериша и да забогатее като синовете на чичо му Кирил Цанков, които живеели в Букурещ и Виена.

Усърдно възприемал Николай всичко на което го учили, ала тайно во парел жив въглен: неугасимо влечение към рисуването, и горещото желание да знае нещо повече за миналото на своя народ. Когато в празник децата на вуйчо му, а те били седем, заедно с неговите седем братчета и сестричета играели или отивали на разходка край Дунава, Николай отивал да подири в сандъчето си книгите на своя покоен баща. А те не били малко. Граматики, разговорници, аритметики, преводи на басни и разкази.

Ала любимата книга му била „Царственикът“. Тази „болгарска история“, отпечатана в Будим през 1844 година, която нямало вече нужда да се преписва на ръка, като Паисиевата, а можела да се чете от хиляди българи.

Често, след като се увличал в някой величав образ от миналото, младежът неволно грабвал молива и изливал в рисунка целия възторг, който го възнувал.

Често вуйчо му забелязвал, че между книжата му се мяркат забравени листчета, изпълнени с недовършени скици, малки пейзажи, човешки фигури, къщички – и се замислял. Какво щеше да излезе от това дете? И той решил да го изпрати в Букурещ, при богатите си братовчеди – братя Кирияк Цанкови. Те можеха да създадат по-добри възможности за възпитанието на даровия младеж.